

Svećenik - čovjek Božji

“Svaki svećenik, zaista, od ljudi uzet, za ljude se postavlja u odnosu prema Bogu da prinosi darove i žrtve za grijeha”
Heb 5,1

Jedno od najspominjanijih i najvažnijih teoloških načela je načelo: *Gratia supponit naturam!*, te: *Gratia non distrugit sed perfecit naturam! Milost pretpostavlja narav* te: *Milost ne ruši nego usavršava narav*. Isus Krist, druga božanska Osoba postala je čovjekom, kaže poslanica Hebrejima, “nama u svemu jednak osim u grijehu” (Heb 4,15). U Njemu Bog se je učinio bliskim svome narodu; u Njemu Bog je pohodio svoj narod na definitivnan i nezamisliv način; u Njemu Bog je izravno progovorio čovjeku. Isus je, kako napisao sv. Pavao, Božji “Amen” čovjeku. Isusovo čovještvo postalo je instrumenat Božjeg spasenjskog djelovanja u ovome svijetu. Postalo je, reći će teolozi, *Prasakramenat*, Sakramenat iz kojeg izvire svi ostali sakramenti, kao otajstva Božjeg spasenjskog djelovanja. Naime, Bog je u Isusu neopozivo izveo spasenjski zahvat u svijetu, za čitavo čovječanstvo: “Bog nije poslao Sina da sudi svijetu, nego da se svijet spasi po njemu”, reći će Gospodin u Ivanovu evanđelju.

Isusovo čovještvo postaje sredstvo Božje komunikacije. Po svome tijelu Isus kao Bog uspostavlja kontakt s ljudima. No, njegovo čovještvo nije samo sredstvo po kojem Bog dolazi čovjeku, nego i sredstvo po kojem čovjek dolazi k Bogu. Ne samo ukoliko je Isus-čovjek ljudski savršeni odgovor Bogu na njegovu ponudu spasenja, nego ukoliko Kristovo čovještvo, po sjedinjenju s božanskom naravi, postaje prolaz, put i vrata prema božanskom. “Ja sam put, istina i život. Nitko ne može doći Ocu osim po meni” (Iv 14,6) o samome sebi će reći Gospodin. Također reče: “Ja sam vrata ovcama. Kroz mene će ulaziti i pašu nalaziti...” (usp. Iv 10, 1sl.) Drugim riječima u zajedništvo života s Bogom moguće je doći jedino po čovještvu Isusa Krista. Ono je most, put i sredstvo sjedinjenja s božanskim, s Bogom.

Isključivost Kristova čovještva u djelu spasenja potvrđuje i sv. Pavao: “Jedan je Bog, jedan je i posrednik između Boga i ljudi, čovjek - Krist Isus, koji sebe samoga daje kao otkup za sve” (1 Tim 2,5-6). Slično tvrdi i Petar u svome govoru pred židovskim Vijećem (usp. Dj 4,8-11). Ovu isključivost Kristova čovještva kao putu prema božanstvu, prema Bogu potvrdilo je i življeno kršćansko iskustvo, osobito iskustva velikih kršćanskih mistika, koji su - kao sv. Terezija Avilska -, potvrdili da puta k Bogu nema izvan Kristova čovještva.

Navedene istine važno je dobro naglasiti upravo svećenicima i svećeničkim kandidatima, bogoslovima jer je svećenik pozvan biti “živa slika” Isusa Krista Glave i Pastira Crkve. On bi morao, koliko je to moguće, u sebi odražavati ono ljudsko savršenstvo koje odsijeva u Sinu Božjemu koji je postao čovjekom. Po sakramentu svetoga reda Isus Krist suobličuje svećenika samome sebi tako da postaje, recimo tako, Kristov dvojnik, drugi Krist. Jasno je, dakle, da svećenici i oni koji žele biti svećenici moraju mnogo raditi na vlastitoj ljudskoj izgradnji kako bi i njihovo čovještvo postalo most, putokaz prema Bogu, a ne, ne daj Bože, zapreka na tom putu (nažalost i toga ima!). Naime, sakrament svetoga reda neće na jedan automatski način svećenika učiniti boljim čovjekom. *Gratia supponit naturam - milost pretpostavlja narav*. Bog u sakramentu svetoga reda gradi na onome što mu mi ponudimo i s “materijalom” što mu ga stavimo na raspolaganje. Potrebno je odgojem i radom na sebi, često puta mučnim i teškim, pripremiti svoje čovještvo da ga milost svetoga reda što više usavrši i oplemeni.

“Neka se bogoslovi - potiče *Optatam totius* - dekret o odgoju i obrazovanju svećeničkih kandidata - privikavaju na to da usklađuju svoju ćud; neka se odgoje da budu jaki duhom i neka općenito nauče cijeniti one kreposti do kojih ljudi više drže i koje preporučuju

Kristova slugu kao što su: iskrenost, stalna briga za pravdu, vjernost obećanjima, ugladenost u odnosima, u govoru, čednost povezana s ljubaznošću” (OT 11).

Sveti Otac, u svome apostolskom pismu *Pastores dabo vobis*, također naglašava da je u životu svećeničkih kandidata potreban odgoj “u ljubavi prema istini, u odanosti, u poštivanju svake osobe, u osjećaju za pravednost, u vjernosti zadanoj riječi, u stvarnom suosjećanju, u dosljednosti i osobito u uravnoteženosti prosudbe o događajima i ljudima (razboritost o.m.), u uravnoteženosti ponašanja, izabirući samo ono što je plemenito” (PDV 43).

Iz rečenoga jasno je koliko je veliki zadatak pred svakim svećeničkim kandidatom i svakim svećenikom. To dakako nije zadatak od jednog dana ili jednog tjedna, nego zadatak za čitavi život. Iz dana u dan sve se više suobličavati Njemu, Isusu Kristu, poprimati njegov način osijećanja i mišljenja, kako nas potiče sv. Pavao (usp. Fil 2,5). Ako pomnije ispitamo svoje savijesti, a ispitujemo ih pred ogledalom koje je Isus Krist - uočavamo koliko toga nam nedostaje. U sebi uočavamo brojne mane koje treba iskorijeniti, brojne nedostatke i slabosti kojih se treba riješiti, a možda i neke grijehe koji nas zarobljuju i drže u ropstvu i od kojih nas može spasiti jedino Božje ljubav i njegovo neizmerno milosrđe.

Često se u komunikaciji s drugim ljudima pojavljuju poteškoće kojih svećenik ponekad nije niti svjestan te umjesto da postane most postaje prepreka na putu ka Bogu. Čimbenici koji ga ograničavaju, sputavaju ne moraju biti samo plod izvanjskih okolnosti, nego i nečega što svećenik nosi u samome sebi. Na primjer:

a) Njegov fizički izgled za koji nije ni zaslužan ni kriv. Za zdrav psihički i duhovni život jako je važno sebe ljubiti na ispravan način, prihvatiti i doživjeti sebe kao djelo Božje, kao Božji original i jedno divno čudo u ovome svijetu. Dakako, znajući da je vanjština prolazna, a da nutrina ostaje. Ovdje dolazi i pitanje odijevanja. Potrebno je svoje tijelo njegovati, ne obožavati! Ne ga učiniti idolom te mu se klanjati!. Svećenik treba biti skladno i ukusno odjeven, ne neuredno i šlampavo, a opet ne gizdavo i s preskupim komadima odjeće.

b) Njegov temperament također može postati čimbenik koji ga ograničava, koji druge ljude tjera od njega. Potrebno je naučiti kontrolirati svoje emocije, biti sve više tolerantan, znati saslušati druge, cijeniti tuđe mišljenje. To neće biti teško ako svećenik sebe doživi u službi drugoga, ako nastoji istinski se posvetiti drugome, drugoga ljubiti. Jer koga se ljubi toga se rado poštuje i sluša.

c) Njegovo genetsko, obiteljsko naslijeđe također ga može ograničavati u mnogočemu. No, to nikada ne smije postati izgovor za loše ponašanje ili za propuste. Naime, čovjek nije determiniran već je slobodno biće. Ma koliko bio uvjetovan naslijeđem, krivim odgojem, doživljajima iz ranoga djetinjstva koji su ga duboko povrijedili, ipak ostaje slobodan a time i za svoje čine odgovoran.

Iz navedenoga jasno je da je ponajprije potrebno sebe dobro upoznati:

- svoje dobre strane, prednosti i kvalitete, ali
- i svoje negativne strane, mane i nedostatke
- nikada se ne miriti s bilo kakvim oblikom zla u sebi, nego se
- uporno i ustrajno boriti, svjestan da u toj borbi nisam sam, nego da me potpomaže i Božja milost.

Veliki cilj je pred svakim svećenikom. Taj cilj ima ime: savršena suobličnost Isusu Kristu, tj. kršćansko savršenstvo koje se postiže nasljedovanjem savršenog čovjeka Isusa Krista. Put k ostvarenju tog cilja ide preko stotina i stotina malih koraka. Duhovni život rijetko poznaje velike skokove, nego uporan i ustrajan rad na sebi. Svećenik se treba doživjeti poput komada mramora koji u sebi krije savršeno remek djelo - lik Isusa Krista. Sve što treba je prepustiti se vještima rukama klesara - Duha Svetoga da u njemu iskleše zadani lik. Naravno da će udarci djetla boljeti jer otkidaju dijelove cjeline. No, nije li On rekao da je potrebno umrijeti kako bismo živjeli.

Na pitanje jedne pobožne gospođe kako je uspio tako dobro napredovati u duhovnom životu, sv. Ignacije Lojolski je odgovorio da se, što se njega tiče, doživljava samo kao prepreka djelovanju Duha Svetoga u sebi. Doista, u nama živi stari čovjek koji se opire smrti. Novi život, odnosno život Isusa Krista u nama teško se probija, uvijek je u opasnosti da ga zaguši život starog čovjeka u nama. Jedan iskusni duhovni učitelj reče da bi, kad god je nastojao iskorijeniti jednu manu i steći suprotnu krepost, nakon nekog vremena ostajao razočaran. Naime, iznova bi padao u istu pogrešku. No, kada je odlučio imati pred očima Isusa Krista te Njega nasljedovati, primijetio je da raste u svim krepostima, odnosno da sve kreposti u njemu postaju intenzivnije. Ukratko da živi radosnije i mirnije. To je put! Njega gledati, Njega nasljedovati. U nedoumici se zapitati: “Kako bi ti Gospodine to učinio?”

Uglavnom ne smijemo zaboraviti da je u našoj ljudskoj i svećeničkoj izgradnji na djelu sam Duh Sveti. Sve naše umijeće je znati se prepustiti vodstvu Duha, imati povjerenja u Božje planove. Bog nije pozvao u svećeništvo nekog apstraktnog, savršenog čovjeka. Ne čeka da netko postane savršen da bi ga pozvao u ministerijalno svećeništvo. Bog računa s našim siromaštvom, našom ograničenošću i slabošću. U tome se i sastoji veličina kršćanstva. U oceanu svoje ljubavi, odnosno Kristovih zasluga i ljubavi, Bog računa na našu malu kap. Do nje mu je stalo kao da o njoj sve ovisi. No ta kap treba biti darovana sa srcem, iz ljubavi koja uvijek teži većemu, boljemu, savršenijemu. Bog ima povjerenja u čovjeka kojeg poziva u svećeništvo. Nužno je i da svećenici imaju povjerenja u darove koje Bog polaže u njihovo biće kako bi izvršili poslanje koje im je namijenio.